

Kánya-tag (KÖH 76273): A Linkó K-i oldalán szintén egy kisebb domb emelkedik. A kiemelkedés felszínét még álló (részben letöredezett) gyomos kukorica borította, így bejárása reménytelennek látszott. A nehézségek ellenére egy római kerámiatöredéket és téglatöredéket találtam. Az itt a Linkót keresztező földút D-i oldalán, ugyancsak a vízfolyás mellett viszonylag nagyszámú téglatöredék hevert a felszínen, mellettük elszórtan római kori, és néhány őskori jellegű kerámiatöredéket találtam. A lelőhely kiterjedése ismeretlen, kedvezőbb körülmények között hitelesítő terepbejárást kell végezni a területen.

TAKÁCS KÁROLY

495. Szob, Szent László tér–Szent László utca–Iskola utca
(KÖH 11682)

(Pest megye) Kö

2010. április–májusban régészeti megfigyelés keretében nyomon követtem a fenti közterületeken folyó földmunkákat, amelyek során a közműhálózat felújítására és az utcák burkolatcseréjére került sor.

A Szent László téren és a Szent László utcában ásott közműárkokkal régészeti rétegeket nem értek el, töltött, kevert földjükből csupán néhány néprajzi cserepet sikerült gyűjteni.

Az Iskola utcában ásott 70 cm mély közműárkokban két ismeretlen korú, lelet nélküli objektumot figyeltem meg: egy vörösre átégett, 4–5 cm vastag, 40 cm hosszú patics-csíkot (sütőfelület?), valamint egy kisméretű, 66 cm átmérőjű gödör beásását. Ugyanitt a közműárkok kidobott földjéből néhány kicsi középkori cserepet gyűjtöttem.

KÖVÁRI KLÁRA

496. Szombathely, Dolgozók útja (3785/291 hrsz.)
(KÖH 68105)

(Vas megye) R, Rő

A kutatással érintett terület Szombathely É-i részén, az Oladi lakótelep szélén a Potyondi-árok nevű vízfolyástól K-re, ill. az Arany-pataktól távolabbi magasabb, ármentes térszínen található. A Dolgozók útja és a Faludi Ferenc utca által közrezárt, egykor kis kertés részen tervezett beruházáshoz kapcsolódóan végeztünk próbafeltárást 2010. október 26. és november 8. között. Az érintett térség közelében található egy római út, egy római villa, és egy késő bronzkori lelőhely is.

A próbafeltárással 2918 m² területet kutattunk, a régészeti érintett terület kb. 90×80 m. A humusz vastagsága a terület K-i részén, az 5. felületben nyitott talajkutató szelvény alapján 50–53 cm, alatta világosabb humuszos réteg van, de a jelenségek már ezen a szinten, ill. a humuszban is jelentkeztek. Nyugat felé a humusz vastagsága csökkent, néhol 30–35 cm. Az altalaj agyagos.

Régészeti jelenségeket csak a terület Ny-i felében találtunk. A legjelentősebb leletanyagot tartalmazó 1.

sz. objektum már a mai felszíntől számítva 20–25 cm-re elkülöníthető, sekély objektum, funkciója bizonytalan. Összesen 25 jelenséget regisztráltunk, de ebből 4 csak a talaj elváltozását jelezte. A jelenségek nagy része közelebbi funkcióval nem jellemezhető gödör, ill. cölöplyuk. Többségük egy késő rézkori településhez kapcsolódik. A kerámia leletanyag néhány jellegzetes díszítése: kettős tagolt vékony bordadísz, kisméretű kerek lencse alakú bütyök, széles bevájással kialakított többszörös cikcakk díszítés, lapos tál belső oldalán vékony háromszög formájú kanellúra díszítés. Több radiolarittöredék, kővéső, és egy kőbuzogány töredéke is előkerült. A terület Ny-i szélén egy csatári palákkal kirakott kisebb gödör, és szórvány római kerámiatöredékek is jelentkeztek, egy erősen bolygatott, kavicsos részen.

Munkatársak: Mladoniczki Réka régész, Hekli Hajnalka, Vámos Péter régésztechnikusok; Isztin Gyula geodéta.

FARKAS CSILLA – KISS PÉTER

497. Szombathely–Gyöngyöshermán,
Vasút-dűlő Nyugat

(KÖH 43869)

(Vas megye) Ó, LT, Kk

2010. szeptember 7–28. között a Szombathelyet D-ről elkerülő út mellett villanykábel fektetését kísértük figyelemmel. A 6–700 m hosszúságban húzott, 0,5 m széles, 1–1,2 m mély árok több korszak régészeti lelőhelyeit érintette. A Rumi út–Körgyűrű közötti szakaszon 3 késő középkori objektumot találtunk, ezekből kerámiatöredékek és egy ép bronzgyűszű került elő.

Kelet felé haladva az út mindkét oldalán, a Vasút-dűlő nevű határrészben több szakaszon gyűjtöttünk őskori és kelta kerámiát. Ugyanebben a dűlőben, az út É-i oldalán, a K-i sínparttól K-re a metszetsfalban egy nagyméretű őskori edényre bukkantunk. Továbbhaladva az út É-i oldalán a metszetsfalban félkör alakú, paticsos betöltésű foltot figyeltünk meg. Az objektumok szelvénybe eső szakaszát feltártuk.

Munkatársak: Farkas Csilla és Kiss Péter régészek, Kőszegi Ádám, Horváth András és Vágus Milán régésztechnikusok, Derdák Ferenc geodéta, Isztin Gyula régésztechnikus-geodéta.

PAP ILDIKÓ KATALIN

498. Szombathely, Mátyás király utca 35.
(KÖH 68167)

(Vas megye) Rő

2010 novemberében egy helyi lakos házfelújítás és pinckialakítás közben nagyobb mennyiségű embercsontot talált a telken. A leleteket a rendőrségnek jelentette be, így az ügyben az Igazságügyi Szakértői és Kutató Intézet kezdett vizsgálatot, melyet dr. Susa Éva főigazgató, igazságügyi antropológus szakértő vezetett.

A főigazgató asszony jóvoltából november 9-én a helyszínt vele és munkatársaival együtt tekinthettük meg. A helyszíni szemle alkalmával az akkor is folyó pincekialakítás kidobott földjéből római edénytöredékeket, valamint urnaperemet gyűjtöttünk és embercsont-töredékeket figyeltünk meg.

A 19. században épült ház most elbontott lépcsője alatt 230–250 cm vastagságban egyöntetű, római kerámiát és embercsontot tartalmazó réteg mutatkozott. Ez azt valószínűsíti, hogy a ház építésekor a pincerészt korábban megbolygatott római temetkezések anyagát tartalmazó földdel töltötték fel. A leletek mellett a csontok római kori eredetére utal, hogy a Mátyás király utca nyomvonala egybeesik a Borostyánkő út nyomvonalaival, és a nevezett telek környékén több helyszínen előkerültek Savaria déli temetőjéből származó sírok és sírleletek.

Munkatársak: Kőszegi Ádám régésztechnikus és Derdák Ferenc geodéta.

PAP ILDIKÓ KATALIN

499. Szomor, „Kékhold völgye” Parkfalu (KÖH 55955)

(Komárom-Esztergom megye) B, Ró, Á

2009. október 1. és december 10., valamint 2010. március 22–27. között gázvezeték-fektetéshez kapcsolódó megelőző feltárásokat végeztünk a 055/10 és 068/4 hrsz.-ú ingatlanokon.

A területen késő bronzkori házrészlet és gödrök (urnamezős kultúra), egy Árpád-kori földbe mélyített ház részlete és Árpád-kori szabadtéri tűzhelyek kerültek elő.

Az egyik platni alól annál idősebb, a tűzhellyel nem bolygatott, bizonytalan korú, kirabolt gyermeksírr került elő, melléklet nélkül.

A területnek a záportározó felé eső, D-i lankáján több római kori épület nyomát rögzítettük, az egyik, legalább négyhelyiséges épület kőalapozását részben a korábban kialakított belső út murvás feltöltése alatt találtuk meg, azt az út kialakításánál rongálták meg.

Feltehetően a domboldal eróziós folyamatai és az intenzív művelés miatt az egész D-i lankán találtunk objektumhoz nem köthető római kori kerámiaanyagot. Összesen 39 objektumot tártunk fel.

A leletek a Tatabányai Múzeumban kaptak helyet.

ALTDORFERNÉ PÁL GABRIELLA

500. Szomód, Hosszú-dűlő (KÖH 55877)

(Komárom-Esztergom megye) B

Távközlési hálózat fejlesztésének kábelfektetési munkáit megelőzően hajtottunk végre megelőző feltárást a vezeték nyomvonalán. Az árkot 30 cm szélességben, 60 cm mélységben ásták ki, főleg gépi erővel, a kis szélesség ellenére az objektumokat jól el lehetett különíteni az árok oldalában, főként annak alján. Ahol régészeti jelenséget

észleltünk, ott a vezetékárkot 1 m-rel kiszélesítettük mindkét irányban, így végeztük el a rábontásokat.

A feltárt objektumok a dunántúli mészbetétes edények időszakából származtak, 2 kiszélesedő aljú tárolóverem volt, 2 pedig szabályos kör alakú gödör. A belőlük előkerült leletanyag főleg edénytöredék volt (néhány mészbetétes díszű is), ill. állatcsontok. A nyomvonal dombtető felé eső részén kerültek elő az objektumok, a DNy-i, alacsonyabban fekvő területeken semmit sem találtunk. Ezen a részen a korábbi közművezetékek vonalában fektették le a kábeleket, tehát a korábbi beavatkozások mindent megsemmisíthettek.

A leletanyag a tatai Kuny Domokos Megyei Múzeumba került.

LÁSZLÓ JÁNOS

501. Szomód, Szomódi-vízfolyás (KÖH 74717)

(Komárom-Esztergom megye) Ró

A Kuny Domokos Megyei Múzeum 2010. augusztus 13-án felszínre hozott egy másodlagos helyzetben fekvő szarkofágtöredéket, amely a község területén a Szomódi-vízfolyás nevű patak mély medrében feküdt. Egy kis gáttal a patak vizének nagy részét a medren belül eltereltük, majd az iszaptól kibontottuk és kiemeltük a szarkofágot. Egyik rövid oldala hiányzott, és külön darabban találtunk rá (bár közvetlenül a szarkofág mellett) a hátsó hosszanti oldal nagyobb részletére, amely egykor együtt tört le a másik rövid oldalfal egy darabjával. Az épen megmaradt elülső oldal keretelt felületén vésett felirat nem látszik. A szarkofág töredékein kívül más régészeti anyag nem került elő.

PETÉNYI SÁNDOR

502. Szögliget, Szádvár (KÖH 16815)

(Borsod-Abaúj-Zemplén megye) U, Á, Kú

A településtől É-ra, egy 460 m magas hegy platóján terül el hazánk egyik legnagyobb alapterületű kővára, Szádvár. Az erősség első említése 1268-ból maradt ránk. A jelenleg 4 önálló várrészre osztható erősség fokozatos kiépítése, és ezáltal a hegytető bekerítése, a még látható építészeti részletek alapján a 16. sz. második felére fejeződhetett be.

2010-ben ismét a Szádvárért Baráti Kör anyagi támogatásával egy kis szondázó jellegű régészeti kutatásra is lehetőségünk nyílt a K-i, külső vár területén. Kutatásunk területe a vár 2009. évben állagvédelem alatt álló D-i várfalának előtere volt. Célja a várfal belső oldala mentén húzódó, részben már elbontott nagyköves omladékréteg vastagságának meghatározása, és az alatta húzódó, feltételezhetően a vár pusztulásához (1688) tartozó rétegek vizsgálata volt. Az É-D irányú, 5 m hosszú és 2 m széles 1. szelvényt a romkonzerválás során megóvott ún. 2. lőréstől Ny-ra jelöltük ki, a D-i várfal Ny-i harmadában.